

A TANTÁRGY ADATLAPJA

A tudományterület didaktikája, szakmódszertan a liceumi, posztliceális és egyetemi oktatásban

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Zene
1.5. Képzési szint	Magiszteri képzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Zeneművészet a kortárs térben
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		A tudományterület didaktikája, szakmódszertan a liceumi, posztliceális és egyetemi oktatásban (Didactica domeniului și dezvoltări în didactica specialității-învățământ liceal, postliceal și universitar)				A tantárgy kódja		XND 1203			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Péter Éva								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Péter Éva								
2.4. Tanulmányi év		1	2.5. Félév		2	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa		DP

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					25
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					13
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					3
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám					83
3.8. A félév összórászám					125
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	Egyéni munka megtervezésének képessége

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Az előadóterem audiovizuális műszerekkel való felszereltsége
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Audiovizuális műszerek és szakkönyvtár megléte

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	A végzősök – az elvégzett szaktárgyaknak és tanulmányoknak megfelelően – elsajátíthatják a zene, a zenei közvetítés és a zenei menedzsment területén szükséges ismereteket és kompetenciákat. A szak hallgatóinak képzése során az alábbi szakmai és tudományos célkitűzések elérése a cél: az elemzési, előrejelzési, innovációs, értékelési képességek fejlesztése, interdiszciplináris csapatban való munkavégzés, a kulturális érzékenység növelése, az oktatási szektor gyakorlati tudásának elsajátítása, a személyes fejlődési projekt kialakítása, valamint az elméleti és gyakorlati megközelítések összevetése egy progresszív specializáció keretében; olyan sokoldalúan képzett szakemberek képzése a zenei nevelés terén, akik kulturális-művészeti menedzsmenttel és zenei közvetítéssel foglalkoznak, és könnyedén be tudnak illeszkedni egy zenei vagy előadóművészeti intézménybe; valamint olyan képzés biztosítása, amely közvetlenül kapcsolódik a munkaerőpiac elvárásaihoz. A végzősök képesek lesznek átlátni a zeneiskolai oktatás teljes mechanizmusát, és aktívan tevékenykedni a zenei menedzsment és közvetítés területén.	-
Transzverzális kompetenciák	Az általános és interdiszciplináris megközelítés széleskörű és előrelátó szemléletmódra épül az oktatás, a zenei közvetítés és a menedzsment kérdésköreiben. A specializált és átfogó megközelítés célja olyan kompetenciák elsajátítása, amelyek elengedhetetlenek a zenei mesterképzés területén. A mesterképzés végzőse egyszerre zenészként, pedagógusként, közvetítőként és zenei menedzserként definiálható – általános szakemberként és szakértőként –, aki képes összekapcsolni a terület különböző szereplőit és szolgáltatóit. Így a „Kortárs zenei művészet” mesterképzés (magyar nyelven) végzősei az egyetemi tananyag elsajátítása révén megszerzik a szükséges zenei gondolkodásmódot, miközben fejlesztik zenei közvetítési és oktatási képességeiket, valamint mélyebb betekintést nyernek a zenei jelenségek összetett világába. A képzés során hangsúlyt kap a résztvevők kezdeményezőképesége, kreativitása és felelősségvállalása, a tanulási folyamat pedig olyan módon szerveződik, hogy elősegítse az alapvető ismeretek elsajátítását.	- - -

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	- Ismeri és használja a zenei vagy a zenei területhez kapcsolódó releváns információforrásokat.
Képességek	- Zenei vagy a zenei területhez kapcsolódó információkat gyűjt, értékeli, kiválaszt és rendszerez (történelmi, kulturális, esztétikai, stilisztikai stb. szempontból).
Felelősség és önállóság	- Tartalmakat dolgoz ki saját zenei-művészeti tevékenységéhez, és folyamatosan bővíti, gazdagítja, árnyalja és finomítja saját zenei-művészeti látásmódját releváns zenei-művészeti információforrások tanulmányozása révén.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A liceumi, posztliceumi, egyetemi szintű zenetanítási készség kifejlesztése Korszerű és tudományos pedagógiai műveltség, szemlélet kialakítása.
--------------------------------------	--

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Tudatosítani a tanári tevékenység oktatói és nevelői szerepét • Felismerni az iskola, mint szervezet és a társadalom közötti összefüggéseket. • Az esélyegyenlőtlenség csökkentésének lehetősége oktatás és kultúra által • Modern módszerek és eszközök felhasználása a kulturális értékek megőrzése érdekében • A tanár tervezési tevékenységének elősegítése • Képesse tenni a leendő oktatókat a zenei műveltség továbbadására napjaink iskolarendszerében <p>Megismertetni a tanulókkal az európai zeneoktatás legjelentősebb irányzatait</p>
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.A líceumi zenetanár kompetenciái.	-párbeszéd -szemléltetés -közlés	
2.Életkori és egyéni sajátosságok a líceumi korosztályban. Zeneművészet iránti attitűd, zenei készségek szintje. Tehetséggondozás.	-felfedeztetés -szemléltetés	
3.Cél és eszköz – a zenetanítás folyamata. Cél és eszköz viszonya. A zenetanítás folyamatának modellje.	-párbeszéd -felfedeztetés -szemléltetés -közlés	
4.A zenetanítás anyagának összetétele, eloszlása a líceumi fokozatban.	-felfedeztetés -analízis -szemléltetés -közlés	
5.Az általános pedagógiai elvek és módszerek alkalmazása a líceumi zenetanításban.	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés	
6.A zenei képesség és tehetség fejlesztése. A zenei képességek lélektani jellegzetességei.	-felfedeztetés -szemléltetés -közlés	
7.A zenei tehetség fajtái. A polgári tehetség-elméletek és megjelenési formáik zenei téren. Az átörökléstől való sorsszerű függőség biológiai elmélete és hatása a zenei nevelésre.	-párbeszéd -szemléltetés -közlés	
8.A zenei tehetség megállapításának problémái. Biogenetikai, szociogenetikai elgondolás.	-párbeszéd -felfedeztetés -szemléltetés -közlés	
9.A környező világ, a képzés, nevelés jelentősége a zenei képesség és tehetség fejlődése szempontjából.	-felfedeztetés -szemléltetés -közlés	
10.A zenei készségek fejlődésének kapcsolata a zenei tevékenységekkel, gyakorlással	-párbeszéd -szemléltetés -közlés	
11.A zenei hallás, mint komplex folyamat. A zenekultúra, mint zenei hallástapasztalatok forrása. A zenei hallás centrális jelentősége a zenei tehetség fejlődése szempontjából.	-felfedeztetés -szemléltetés -közlés	

12.A zenei hallás különböző fajtái: relatív-, abszolút- és ál-abszolút hallás. Belső hallásra nevelés.	-párbeszéd -analízis -közlés	
13.Zenei fejlődés az egyes fejlődési periódusokban. A zenei fejlődés jellegzetességei a serdülő és ifjúkorban. A zene szerepe a fiatalok eszményélményének kialakulásában	-párbeszéd -szemléltetés -közlés	
14.A zenei recepció alapjainak és tovább fejlődésének lélektani alapjai felnőttéknél.	-felfedeztetés -analízis -szemléltetés -közlés	

Könyvészet

Kalmár Márton, *Korszerű szemléltetés*, Zeneműkiadó, Budapest 1976.

Lupu Jean, *Educarăa auzului muzical dificil*, Editura Muzicală, București, 1988.

Michel Paul, *A zenei nevelés lélektani alapjai*, Zeneműkiadó, Budapest, 1974.

Munteanu, Gabriela, *Didactica educației muzicale*, Editura Fundației România de Măine, București, 2005

Osvay Károlyné, *Az ének-zene tanítás módszertana*, Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2001

Péter, Éva. *Competence Based Music Teaching*. In: Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, LVIII, 2, 2013, pp. 143–151.

Péter, Éva. *Teaching the History of Music in Primary and Middle School*. In: Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, LV, 2, 2010, pp. 11–17.

Péter, Éva. *Differentiation in Musical Education*. In: Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, LVI, 1, 2011, pp.129–139

Suzuki, Shinichi, *Suzuki Method*, Warner Bros, Publications, Miami, 1995.

Szabó Csaba, *Hogyan tanítsuk korunk zenéjét*, Kriterion könyvkiadó, Bukarest, 1977.

Szenik Ilona, *A Kodály-módszer*, in Művelődés, 1971, 42–46.

Szenik Ilona, *Népzenei ismeretek a zenetanításban*, in Kodály-történet, Romániai Magyar Zenetársaság, 1997, 73–76.

Szenik Ilona, Péter Éva, *Ének-zene módszertan*, Presa Universitară Clujeană, 2010

Willems, Edgar, *Education musicale, Méthode Edgar Willems*. Carnet nr. 1-10, Edition „Pro Musica”, Fribourg, 1978.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Bevezető szeminárium. Követelmények meghatározása, csoportok kialakítása.	-párbeszéd -szemléltetés	
2.XX. századi zenetanítási koncepciók összehasonlítása.	-felfedeztetés -szemléltetés	
3.A zenetanítás modelljének bemutatása, elemzése, majd alkalmazása különböző tartalmak elsajátíttatására.	-párbeszéd -felfedeztetés -szemléltetés	
4. A játék szerepe a különböző korosztályok zeneoktatásában. Ritmus-párbeszéd, visszhangjáték, dallam-improvizálás adott motívumokra.	-felfedeztetés -analízis -szemléltetés	
5.Kreativitásfejlesztés zenei elemekkel.	-párbeszéd -analízis -szemléltetés	
6.A modern szemléltetés lehetőségei a zenetanításban.	-felfedeztetés -szemléltetés	
7.Tehetségvizsgálati tesztek összeállítása.	-párbeszéd -szemléltetés	
8.A hangszertanulás fejlesztő hatása a zenei készségekre.	-párbeszéd -felfedeztetés -szemléltetés	
9. A hangszergyakorlás, mint sajátos munkaterhelés.	-felfedeztetés -szemléltetés	
10.A túlzott lámpaláz problémája a zenei tevékenységekben. A stressz kezelésének leggyakoribb módszerei.	-párbeszéd -szemléltetés -közlés	
11.A zenei foglalkozások transzfer hatása.	-felfedeztetés -szemléltetés -közlés	

12.A pedagógus egyéni tervei (kalendárisztikus-, tematikus- és óraterv készítése)	-párbeszéd -analízis -közlés -modellálás	
13.Gyakorlatok különféle tervezési helyezethez kötötten	-párbeszéd -szemléltetés -közlés -modellálás	
14.A szemináriumi tevékenységek megbeszélése, értékelése	-felfedeztetés -analízis -szemléltetés -közlés	
Könyvészet Czövek Erna, <i>Emberközpontú zenetanítás</i> , Zeneműkiadó, Budapest 1979, 23-28 Kalmár Márton, <i>Korszerű szemléltetés</i> , Zeneműkiadó, Budapest 1976. Kokas Klára, <i>Képességfejlesztés zenei neveléssel</i> , Zeneműkiadó, Budapest, 1997. Pásztor Zsuzsánna, <i>Új utak a zeneoktatásban</i> , Trefort kiadó, Budapest, 2007 Szabó Helga, <i>Énekes improvizáció az iskolában</i> , Zeneműkiadó, Budapest, 1994 Szenik Ilona, Péter Éva, <i>Ének-zene módszertan</i> , Presa Universitară Clujeană, 2010.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A didaktika rendszerező, alkalmazó tudományág, amely meghatározza egy bizonyos tantárgy, esetünkben a zene tantárgy elsajátításának módszereit és eljárásait; ezeket tervszerűen alkalmazza, megteremtve minden részlet összhangját mind az általános nevelési, mind az általános didaktikai alapelvekkel. Olyan szakemberek képzésére van így lehetőség, akik megállják helyüket napjaink oktatási rendszerében, akik képesek lesznek alkalmazkodni korunk realitásaihoz.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Aktív részvétel	Ismeretfelmérő tesztek	30%
	Az elmélet ismerete	Írásbeli vizsga	30%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel		
	Folyamatosan teljesítendő gyakorlati feladatok	portfólió	40%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> A zenetanítás módszertanának elsajátítása A szemináriumi feladatok elvégzése 			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
							

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kitöltés időpontja:
2025. 04. 27.

Előadás felelőse:
Dr. Péter Éva

Szeminárium felelőse:
Dr. Péter Éva

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
...

Intézetigazgató:
.....